

Kodėl Izraelis taip įdomaujasi naujomis Afrikos valstybėmis

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Jaunosios Afrikos respublikos greitu laiku turės atsikvėpti savo kraštutinio nacionalizmo. Jų vadai ilgai nebegalės didžiulis vien tuo, kad jie buvo kalinami metus ar mėnesius anglų bei prancūzų kalėjimuose. Jie turės pradėti veikti ir organizuoti savo valstybes.

Kokias tautas, kokius kraštus jie paseks? Kas bus jų kelrodžiai?

Izraelis jau vaidina didelę rolę politinių idėjų vystyme Afrikoje. Žodžiai "kibboutz" (ekonominė

bendrovė), "mochav" (kooperatyvinis kaimas) yra dažnai girdimi jaunųjų Afrikos vadų lūpose. Labai dažnai Izraelyje yra sutinkami juodieji, kurie, kad susikalbėtų tarpusavyje, vartoja "basic hebrew".

Susitarinimas su Afrikos kraštais yra vienas iš pagrindinių Izraelio siekimų. Ir tai viena iš priemonių nutraukti nuolatinius arabų grąsinimus. Izraelis neturi "išrinktųjų" tautų Afrikos respublikose. Jis teikia lygiai tiek svarbos savo santykiams su mažąja Togos valstybe, kaip ir su Nigerija ir Etiopija, Ben Gourion pasakė: "Geriausia priemonė gyventi taikoje su mūsų kaimynais, tai įsigyti kuo daugiausiai draugų Afrikoje ir Azijoje, kurie įvertintų ir suprastų, kokią pagalbą Izraelis gali suteikti atsilikusioms tautoms ir kurios tai padės suprasti ir arabų valstybių vadams".

Po Bandungo konferencijos, kurioje vienu iš vadovų buvo Naseris, Izraelis pamatė, kad kol ji bus bloguose santykiuose su arabais, sunku bus vaidinti žymesnę rolę Azijoje bei Afrikoje. Jų veikimo laukas yra ribotas iš vienos pusės musulmonų, reikiama esančių Egipto įtakoje, iš kitos -- Kinijos. Izraelis suprato turįs užmiršti savo istorines pretenzijas į Palestiną ir būti vien nauja valstybe su visom ja liečiančiom problemom. Jis negali reikauti iš Afrikos respublikų sau ypatingų simpatijų vien tik už šimtmečiais ar paskutinio karo metu patirtas kančias, nes daugelis tų kraštų yra kentėję istorijos bėgyje nemažiau už žydus.

Savo atsispirimui prieš arabų pretenzijas Izraelius turi svarbių duomenų. Artimieji Rytai yra apgyvendinti tauty, kurių tarpe arabai yra mažuma. Nei iranėčiai, nei turkai, nei armėnai nėra arabai. Priešingai, daugumas jų, vienu ar kitu istorijos momentu, yra buvę arabų pavergti. (Reikia prisiminti, kad visuose kraštuose į pietus nuo Saharos, arabas yra sinonimas engėjo bei vergų pirklio, kurie kadaise, dar prieš baltuosius, terorizavo tuos kraštus).

Afrikos jaunimas ir politiniai asmenys buvo visada labai šil-tai sutinkami Palestinoje. Jie ten niekad nesijautė "žemesnės klasės žmonėmis, tai lyg vyresni broliai, kuriems pasisekė truputį anksčiau nusikratyti prispaudos.

Izraelis, ir tai antras pliusas kovoje su arabais ir prie jaunųjų Afrikos respublikų. Izraelis

dabar sudaro vienybę tautą, o yra susikūrus iš žydų, kilusių iš įvairių kraštų -- skirtingos kultūros, kalbos. Jų pavyzdys ir sugebėjimas sudaryti vieną tautą iš tų įvairių "genčių", gali būti pavyzdžiu Afrikos valstybėms. Izraelis tai vienintelis Azijos kraštas, galįs būti tarpininku tarp Vakarų kultūros, mokslo bei technikos ir Rytų tautų išminties ir filosofijos. Izraelis irgi įsigijo nepriklausomybę per kraują ir ašaras po II-jo pasaulinio karo. Jo vadai irgi buvo kalinami. Jie turi, kaip ir Birma, Ghana ar Etiopija, savo nuosavą ir seną kultūrą, kurią jie, ir sekmingai, pritaiko šių laikų pasauliui.

Dėl šitų visų priežasčių ir dėl savo patyrimo ekonominėje bei socialinėje srityje, Izraelis gali padėti ir būs gyvu pavyzdžiu judosioms valstybėms.

Izraelis užmezgė santykius su Afrika per savo unijas. Mat, arabams spaudžiant, daugelis tų valstybių vengė diplomatinių santykių su Jeruzale. Bendru, tyliu susitarimu, Afrikos respublikos naudojasi Izraelio parama, o oficialiai, kad liktų geruose santykiuose su Naseriu, jį papeikia.

Pirmieji Izraelio ekspertai bei diplomatai juodose valstybėse sugebėjo rasti tinkamą kelią ir ryšį. Ir vieni ir kiti puikiai žinojo, ką reikiama spauda bei pažeminimas. Be to žydų valstybė yra neturtinga ir silpna, todėl afrikiečiai ja pasitiki ir nemato joje naujų "kolonizatorių".

Afrikos respublikos yra sužavėtos Izraelio technikais ir specialistais, kurie esą ne viešpatai, bet mokytojai, kurie dirba kartu su jais, dažnai apsilvilkę darbo rūbais, kurie moka pritaikyti savo žinias vietinėm sąlygom, kurie pasiklausia ir gyventojų patarimų. Priešingai, vokiečių, anglų ar amerikiečių ekspertai dažnai nesistengia suprasti vietinių žmonių galvosenos ir buities, o nori tik savo gyvenimo būdą "way of life" eksportuoti į Afriką.

Žydai pastenkiną labai mažu pelnu, ir kai tik įmanoma, atsiima savo indėlius perleisdami įmonę krašto vyriausybei ar kompanijai. Izraelio tikslas Afrikoje nėra nei biznis nei pelnas. Tai grynai politika, noras įrodyti jų gerą valią ir sugebėjimą bendradarbiauti.

Kasmet Izraelin važiuoja šimtai jaunų afrikiečių. Tai beveik moralinė pareiga aplankyti kraštą, kuris realizavo socialistinį

(Nukelta į 2 psl.)

Per Kalėdų ir Naujųjų metų šventes daugelyje JAV lietuvių kolonijų buvo suruoštos mūsų mažiesiems kalėdinės eglutės, kuriose jie turėjo progos parodyti savo meninius sugebėjimus. Nuotraukoje: Chicagoje, Jaunimo Centre, ALVUDO surengtoje kalėdinėje eglutės Tėviškėlių vaikų ansamblio, vadovaujamas muziko F. Strolis, išpildo meninę programą. Plačiau apie tą rengimą 8 psl.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIS PRALENKĖ AMERIKOS ČEMPIONĄ

Vienas lietuvių sportinis pasirodymas, mums visiems labai malonus, įvykdytas iš spaudos jau pažįstamo Chicago gyventojų Rimo Vaičiūčio. Laimėjimas atsiek-

dicinių varžybų rekordą. Reikia pažymėti, jog senasis rekordas -- 6:51.3 min. priklausė jam pačiam (pasisiekė 1960 m. žaidynėse). Dabartinė jo pasekmė --

tais buvęs šio klubo valdyboje.

Nors į Ameriką Vaičiūtis yra atvykęs (tiesiai iš Lietuvos) prieš maždaug 2 metus, tačiau šiandien jis jau sugeba iškovoti į geriausiųjų Amerikos sportininkų tarpą. To iki šiol dar nepasiekė nė vienas kitas iš Lietuvos į Ameriką per praėjusį dešimtmetį atvykęs lietuvis sportininkas.

Ed. Šulaitis

TRUMPAI IŠ VISUR

* PRANCŪZIJA pergyvena naują neramumų bangą, kurią kelia de Gaulle priešininkai, nenorį, kad Alžirui būtų suteikta nepriklausomybė ir komunistai, kurie neva protestuoja už jų partijos centro Paryžiuje užpuolimą.

OAS -- slapta karinė organizacija, vadovaujama aukštų karininkų ir de Gaulle Alžiro politikos priešų, vykdo antrą pučą, kad sutrukdėtų ar nutestų Alžiro atskirimą. Tuo tarpu iš Alžiro vis daugiau ir daugiau europiečių išvyksta.

Alžire esą Prancūzijos kariniai daliniai artimiausiu laiku bus pakeisti naujais, iš pačios Prancūzijos nusiųtais. Tuo norima dviejų tikslų atsiekti: sumažinti pačių karių tarpe OAS įtaką ir sušvelninti santykius su vietos gyventojais.

* BERLYNO klausimą Maskvoje judina JAV ambasadorius L. Thompson. Ir Vakarų Vokietijos ambasadorius Krohl, kuris anksčiau buvo pakaltintas už savo pareigų peržengimą ir Chruščiovui nuolatinių pasiūlymų, vėl varstas Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerijai duris.

JAV iš Berlyno grįžęs prezidento J. F. Kennedy specialus įgaliotinis gen. L. Clay, Esą, jo nuomonė nesutinkanti su Valstybės sekretoriaus D. Rusk nuomone ir čia reikės išsiaiškinti arba gen. L. Clay į Berlyną nebegrįšias.

* KUBOJE Castro režimas atšventė 3 metų sukaktį. Havanos parodo aikštė buvo papuošta Castro ir Lenino milžiniškais paveikslais su šūkiu: Tegyvuoja socialistinė revoliucija! Parado metu pasirodė ir sunkieji kariniai ginklai, gauti iš Rusijos ir Čekoslovakijos.

* LAOSE, trims princams nesutarus dėl koalicinės vyriausybės sudarymo, vėl prasidėjo didesnės kovos. Pranešama apie raudonosios Kinijos karių žygiavimą į Laosą komunistinėms jėgoms padėti.

* JAV naujokų šaukimo politika, kaitaliojama kiekvieną mėnesį, susilaukia daugiau ir daugiau kritikos. Rezervistai pašaukti ir juos dar nesiruošiam paleisti, o naujokų šaukimas pirmais trimis mėnesiais yra nė kiek nepadidintas, negu buvo praėjusiais metais.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

GENEROLAS BADAS

--Parduoti, ar neparduoti? --Štai hamletiškas klausimas šių dienų tarptautinės prekybos politikoje.

Kiniškai gresia badas. Kaip "generolas Žiemys" buvopuikis Hitlerio priešų sąjungininkas kovoj prieš jo įsigalėjimą Europoje, taip "generolas Badas" dabar galėtų būti stiprus komunizmo priešininkų sąjungininkas prieš Mao klinkos viešpatavimą Kinijoje.

Bet ne Hitleris anuomet kentė šaltį, ir ne Mao dabar liks alkanas. Alkanos bus kinų minios. Jos gali tapti pavojingos Mao valdžiai, sužlugdžiusiai maisto gamybą.

Mao "idėjos broliai" Rusijos imperijoje, kadai garšėjusio maisto pertekliu, irgi tik neseniai vos nevos ėmė įstengti šiek tiek pakęčiau išmaitinti savo pavaldinių minias. Tad Mao klinka ieško pagalbos pas prakeiktuosius kapitalistus -- parduokit duonos!

*

Politiniais sumetimais užgnaužti duoną nuo alkanų minių -- nedora. Be to, vakariečiai -- individualistai, "Neparduos vieni, tai parduos kiti", -- skaičiauo Kremliaus klika ankstyvaisiais porevoliuciniais metais, kai jai žūt būtinai reikėjo prekybos su Vakarais. Taip ir įvyko: viens po kito, ilgainiui visi ėmė prekiauti su Sovietija -- lygiai tiek, kiek jos valdžiai reikėjo, kad įsitvirtintų.

Taip dabar skaičiuoja ir Mao klinka. "Jei ne vieni, tai kiti padės mums išsikaupti iš keblumų"... Prancūzai jau parduoda milijoną tonų grūdų. Jungtinės Valstybės dar hamletiška svyruoja. Vakarai nesiryžta priimti "Generolą Badą" į šaltojo karo sąjungininkus.

*

Panašiai su Kubos barzdų klinka, Kanada ištiesia jiems pirklišką pagalbos ranką. Net ir Jungtinių Valstybių pramonininkai, jei ne tiesiai, tai bent per Meksiką, O barzdųčiai, taip paremiami, "idėjos brolių" ginklais apginklavo pusę milijono kariuomenės: dešimteriojai daugiau, negu Batistos laikais, ir daugiau, negu kariuomenės turi betkuri kita šio kontinento valstybė, išskyrus Jungtines Valstybes. Prietiltis smūgiui į Amerikos kontinentą? Gal nereikėtų padėti jo statytojams? Bet... Valdžioms nesinori pasirodyti negailestingomis, o pirkliams noris parduoti...

Raudonosios skruzdės užpuolė Indokiniją.

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą... (12)

PENKI VYRAI, KURIE VIENAS KITO NEAPKENČIA

Adolfui Hitleriui tie politinio išbandymo metai, kaip jis vėliau yra sakęs, buvo geriausi jo asmeniškumo gyvenimo metai. Neturėdamas teisės iki 1927 metų kalbėti viešai, jis nutarė užbaigti "Mein Kampf", praleisdamas ilgesnes valandas Obersalzberge, viršų nedidelio Berchtesgaden miestelio, Bavarijos Alpėse.

Viena iš priežasčių, kodėl jis pasirinko Obersalzbergo prieigobstį, tai buvimas netoli Austrijos sienos, mažiausiam pavojui jis galėjo pereiti sieną ir išvengti vokiečių policijos arešto. Bet pabėgimas į Austriją būtų sugriovęs visus jo projektus.

Kad išvengtų ištremimo iš Vokietijos, Hitleris atsisakė 1925 m. balandžio 7 d. Austrijos pilietybės. Vienos vyriausybės miečiai sutiko tai patvirtinti. Bet jis atsidūrė bepilietybės padėtyje. Jis atsisakė Austrijos pilietybės ir nepasidarė Vokietijos piliečiu. Tai buvo didelis nepatogumas norint daryti Vokietijos politiko karjerą.

Pirmiausia jis negalėjo būti išrinktas į Reichstagą. Jis bandė slapta, kad bavarų vyriausybė jį pripažintų vokiečiu, bet pastangos buvo be vaisių.

Niekam nepavyko nustatyti, kokios buvo Hitlerio pragyvenimo pajamos tais metais, kada jis nusipirko Obersalzbergo vilą, liuksusinį butą Muenchene ir važinėjo gražiu automobiliu, kurį vairavo samdomas šoferis. Bet jo mokesčių mokėjimo pareiškimai, kurie buvo rasti po karo, kiek pakelia uždangą.

Iki to momento, kada jis tapo kancleriu, Hitleris nemokėjo mokesčių ir bylinėjosi su mokesčių rinkėjais.

Jo pajamos buvo skelbiamos tik tos, kurias jis gaudavo iš "Mein Kampf" pardavimo, nes jį jis negalėjo nuslėpti. Bet apie kitas pajamas jis niekad neminėjo.

Yra žinoma, kad jis gaudavo aukštus honorarus už savo

KODĖL IZRAELIS TAIP...

(Atkelta iš 1 psl.)

idealą pasilaikydami demokratijos principus ir institucijas. Izraelio universitetuose ir specialiose mokyklose yra daug afrikiečių studentų. Jie yra nustebę ir labai įdomausi, kokių būdu žydai, būvę daugumoje miestelėnai, sugebėjo grįžti į žemės ūkį, nes Afrikos valstybėse pastebimas priešingas reiškinys. Šiek tiek apstirinęs juodasis, skuba kraustyti į miestą.

Izraelyje juodieji ima psichologiniai išsilaisvinti. Jie mato, kad žydai, kurie dažnai buvo traktuojami ir laikomi savotiškais "negrėmis", nustojo jais būti. Sugebėjo netapti "gojais" o vien tik Izraelio piliečiais. Iš "negrų" juodieji palengva tampa afrikiečiais atsipalaiduodami nuo juos persekiojančio juodojo paveldėjimo.

Prancūzai ir anglai pirmus Izraelio žingsnius Afrikoje sutiko su panieka. Bet dabar jie mato pavojų, nes, jei 1956 m. Izraelis eksportavo tik 27,000 dol. sumai, šiais metais jau siekia 12 - 14 milijonų. Europos ir JAV finansininkai įtaria, kad Izraelis veda Afrikoje "dumpingo" politiką. Tai dažnai tiesa, bet matėme, kad žydų tikslas yra politinis.

Izraelio pasiekimai Afrikoje turi didelės įtakos ir paties Izraelio politiką su Vakarais, kur pradama daugiau skaičiuoti, kur jie nebėra laikomi amžinai "vargšais", visad laukiančiais pagalbos. Tik 120 ekspertų ir 500 technikų žydų dirba Afrikoje. Tai maža, sulyginus su juodųjų valstybių trūkumais. Bet daug, nes ta pagalba yra teikiama tautos, kuri turi 2 mil. gyventojų.

Izraelio pozicija smarkiai sustvirtėjo prieš arabus. Ypač moralinėje plotmėje Izraelis naujame afro - aziatiškame bloke nebesijaučia nereikalingas, ypač kad nežiūrint gražių kalbų ir skambių žūkių, arabų valstybės niekaip nėra padėjusios Afrikos respublikom. Tačiau Izraelis žino, kad tikroji opozicija jų politikai ateis iš Kinijos ir Sovietų Sąjungos.

Hitleriui paskirus Goebelsą Berlyno gauleiteriu, mieste buvo įsteigti nacių verbavimo būstai ir daugelis berlyniečių laikė sau garbę, turėti partijos bilietą...

straipsnius, kurie buvo spausdinami nacių spaudoje. Bet jie niekad nebuvo įtraukti į jo mokesčių pareiškimus.

Artėjant 1930 metams nacių išdardas pildėsi bavarų pramoninkų stambiais įnašais, kurie padarė Hitlerio užimtos linijos prieš marksistus, nesigailėjo jį finansiniai paremti. Dažnai tie pinigai, be jokio pakvitavimo, buvo įteikiami asmeniškai Hitleriui. Ir niekas nežino, ar jis pasilaikė sau ar perdavė partijos iždai.

Bet reikia pripažinti, kad Hitleris niekad per daug nesidomėjo pinigais. Svarbu buvo, kad tik galėtų patogiai pragyventi. Ir jis niekad nesiekė, kad gautų aukštą algą. Bet nuo 1930 metų, kada jo pajamos už "Mein Kampf" patrigubėjo, pasiekdamos 12,000 dol. per metus, ir kada partijos išdardas sustiprėjo, Hitleris nustojo dejuvęs ekonominiiais sunkumais ir asmeniškais skolos buvo išmokomos.

1931 metų pradžioje aplink save subūrė grupę fanatikų, kurie prižadėjo jam pagelbėti siekiant valdžios. Tokių buvo penki: Gregor Strasser, Roehm, Goering, Goebelsas ir Frick. Goeringas grįžo į Vokietiją 1927 metų pabaigoje, vyriausybę paskelbus visuotinę politinę amnestiją. Švedijoje jis ilgesnį laiką praleido Langbro ligoninėje, kur gydėsi nuo narkotikų, kuriuos anksčiau vartojo. Ir pasveikęs dirbo švedų aviacijoje. Būdamas pagarsėjęs D. karo lakūnu, jis apsigyveno Berlyne, kur tarnavo patareju aviacijų bendrovėms ir ypač Lufthansai, kuri plėtė savo pasaulinį tinklą. Jo žmona, kuri sirgo džiova, pasiliko Švedijoje.

Goeringas turėjo labai plačius ryšius su buvusiu kronprincu ir princu Philipu, pramoninku Fritz Thyssenu ir kitais Vokietijos magnatais, nekalbant jau apie aukštus karius, kurių tarpe jis turėjo daug draugų.

Tai buvo ryšiai, kurių taip ieškojo Hitleris. Goeringas pasiskubino nacių vadą pristatyti savo draugams.

1928 metais Hitleris pasirinko Goeringą vienu iš dvylikos nacių atstovų Reichstagą.

Ernst Roem, kuris buvo 1925 m. nutraukęs santykius su Hitleriu ir įstojęs į Bolivijos armiją pulkininku, 1930 m. Hitlerio buvo iškvieistas į Vokietiją perimti vadovavimą S. A. kurie spruko iš po jo kontrolės. S. A. nariai ir vada tikėjo į jėgos revoliuciją ir dažnai demonstruodavo gatvėse, kartais užmušdami savo politinius prie-

šius. Jokie rinkimai neapsieidavo be kruvinų susirėmimų.

Tuo metu kai Roehm sutiko vadovauti S. A., Gregor Strasser buvo neginčijamai populiariausias vadas šalia Hitlerio ir jam reikė didelę simpatiją daugumas politinių priešininkų. Daugelis galvojo, kad Strasseris vieną dieną nustumis Hitlerį ir užims jo vietą.

Goebelsas, ketvirtasis iš penkių didžiųjų, pasiliko mirtinu priešu Strasserio nuo to momento, kai nutraukė su juo ryšius.

Jo gudrus ir įgeliantis iškalbingumas, greitas orientavimasis, nustatė prieš save kitus Hitlerio leitenantus, kurie jį nepasitikėjo. Bet nacių vadas buvo patenkintas, matydamas savo leitenantų nesutarimą, nes tai kliudė prieš jį susivienyti. Goebelsas jam buvo naudingas ne tik kaip geras žurnalistas, kuris dabar turėjo savo laikraštį "Der Angriff", bet buvo nuostabus oratorius.

Penktasis iš grupės -- Wilhelm Frick buvo vienintelis nespalvinęs asmuo. Tai buvo vokiečio valdininko tipo. Tarnaudamas dar prieš 1923 metus Muencheno policijoje leitenantu, jis Hitleriui šnipinėdavo apie policijos veiklą ir Hitleris jam pasiliko dėkingas. Vėliau jis tapo Reichstage na-

bedarbių problema ir jos sprendimas, vykstant metų bėgyje, bus ypatingai visų sekamas, nes parodys savo kryptį — masinių paliuosiuoti darbininkai lieka bedarbiais ar ūkis parūpina naujų darbų.

Turime 4.2 milijono nedirbančiųjų, metų eigoje į darbo rinką ateis 3.3 milijonų darbininkų, iš kurių 1.3 milijono prieauglis — nauji darbininkai ir 2 milijonai masinių išstumti iš turėtų darbų. Šie statistiniai daviniai nėra per daug džiuginanti, bet jie yra realūs ir su jais reikia rimtai skaitytis. Jie nori ir reikalauja 3.3 milijono naujų darbų, kad nepadintų jau esamų bedarbių skaičiaus.

Amerikos ekonomija per paskutinius 5 metus padarė didelę pažangą modernizuodama gamybą. Dalis darbininkų liko nebereikalingi dėl žemo išsilavinimo ir stokos specialybės. Nauji darbai pramonėje ir patarimų šakose reikalauja aukštesnių kvalifikacijų, kurių 75% dabartinių bedarbių neturi.

cių partijos vadu ir visad pasiūlyko Hitleriui lojalus. Jis buvo naudingas Hitleriui dėl savo manierių santykiuose su vyriausybės pareigūnais.

Rudolf Hess, be asmeniškų ambicijų, ir kuris Hitleriui buvo šuniškai atsidavęs, turėjo tik asmenų sekretoriaus titulą.

Antruosiu asmeniškų sekretorių buvo tūlas Martin Bormann, kuris knisdavosi partijos tamsiuose kampuose, keldamas intrigas ir kuris buvo sėdėjęs kalėjime už dalyvavimą politiniame nužudyme.

Dar buvo Alfred Rosenberg, kilme iš Pabaltijo, kuris buvo vienas pirmųjų Hitlerio sąjungininkų ir kuris po 1923 m. pučo parašė daug knygų ir brošiūrų, kurių tik vieną Hitleris bandė skaityti, kaip jis juokdamasis yra prisipažinęs. Savo knygose Rosenberg skelbė vokiečių rasės grynumą ir Hitleris kaž kodėl jam rodė silpnumą.

Tokie žmonės supo Hitlerį. Normalioje bendruomenėje tai būtų buvusi juokingų žmonių grupė. Bet paskutinėse Vokietijos respublikos dienose, milijonų vokiečių akyse, jie atrodė išgelbėtojai. Savo priešininkus jie viršijo tuo, kad jiems vadovavo vienas žmogus, kuris gerai žinojo ko jis nori ir kuris buvo pasiryžęs daryti viską, kad pasiektų savo tikslą.

Kitame numeryje: "DABAR AŠ JUOS TURIU SAVO KIŠENEJE..."

REIKĖS 3,300,000 NAUJŲ DARBŲ...

Ūkiniu požiūriu 1962 metai gerai prasidėjo (2)

JONAS KAZLAUSKAS

Įvairūs kursai specialybėms įsigyti konkrečių rezultatų nedavė ir vargu ar duos, nes norinčių nėra daug, o tie, kurie nori, ne visi pajėgia juos lankyti dėl stokos išsilavinimo. Trumpesnė savaitė (32 val.) su tuo pačiu atlyginimu yra dar tolimesnės atėties realybė. Ji neįvyks metų ar poros bėgyje.

Viešieji darbai ir laikinas mokesčių sumažinimas yra trumpalaikiai sprendimai su vėlesniais sunkumais. Didelio mąsto ekonominė ekspansija, aukštesnis lygis privataus investavimo ir eksporto, yra efektingiausios priemonės norinčius ir galinčius dirbti gyventojus įjungti į darbą. Deja, ši puiki trejetuko kombinacija yra laukiama tik didelio optimisto.

Iki 1956-1957 m. pagrindinis ūkis buvo uždaras. Šiandieninė situacija yra skirtinga: ekonominiai ryšiai su pasauliu yra žymiai tamsesni.

Nepalankiems įvykiams neleisti daugiau komplikuo- tisi ir padidinti eksporto darosi būtinybė, kuri šiais metais bus bandoma įgyvendinti. Prezidentas Kennedy, kalbėdamas gruodžio mėn. pramoninkų suvažiavime New Yorke ir unijų atstovų suvažiavime Miami, siūlė žemesnius muitus ir didesnę prekybą (eksportą) su Bendrąja Europos Rinka, kuri turi būti "our biggest, most reliable, our most profitable customer". Pramonės ir unijos atstovų pasiūlymas buvo priimtas rezervuotai. Komentarų santrauką duoda sekančieji žodžiai: "I hope he goes slow and does not destroy more jobs than you create by free trade". Aukštinė tiesa, kad problema yra lengviau sukurti, negu išspręsti, bet valstybė negali visą laiką daugiau duoti užsieniui, o mažiau gauti. Praeitų metų užfiksuota tendencija kainų pastovumui turi teigiamas perspektyvas. Šiandieninės urmo kainos yra žemesnės, negu prieš tris metus. Vartotojo kainų indeksas pakilo nepil-

nu 1% metų laikotarpyje. Kainų kilimas, pasireiškęs trijuose perijoduose — 1946 — 1948, 1950-51 ir 1955-57 m. pamažu pradėjo prarasti savo universalumą ir stipriau tejauciamas patarnavimų srityse, kurios nejaucia stiprios užsienio konkurencijos ir pareikalavimas yra didesnis. Ateities kainų kilimas turėtų eiti paraleliai su atlyginimais.

Uždariai yra panašioje situacijoje, kaip kainos. Unijų reikalavimai keičiasi, darbo ir pajamų pastovumas darosi populiaresnis kaip atlyginimo pakėlimas. Kai darbo klausimas yra sunkus, darbininką daugiau interesuoja uždario turėjimas, negu 3% pakėlimas.

Rinkoje dominuoja janti darbo jėgos paklausa yra pagrindinis saktorius algų didesniai ar mažesniai augimui.

Korėjos konfliktu metu ir 1956-57 m. produkcijos darbininko uždardis buvo neblogesnėje padėtyje, kaip daktarato laipsnį turinčio inžinieriaus. Šiandienis pokusis yra priešingas.

Mokesčiai savo įprastą giesmelę gieda. Federaliniai lieka tie patys sumoje. Numatomi pakeitimai 8% kredito paskatinimui, kapitalo investavimai ar palengvinimai amortizacijai (tekstilės pramonėje jau gavo) bus išbalansuoti suvaržant esamas išimtis ar įvedant naujus mokesčių objektus. Atskirų valstybių ir vietinių admi nistracijos vienetų duoklės sunkės, o mokestis į pensiją (Social Security) jau pakilo nuo pirmos dienos šešiais doleriais, — už pirmuosius \$4800.00 uždardis yra 3 1/8 procento arba \$150.00 metinė porcija.

Tikint, kad įvykiai palankia eiga bėgs: plieno darbavų ir darbininkų sutartis neišsėdauks 1959 m. skaudžių pasėkmių, su užsienio mokėjimo balansas pagerės, metinis bedarbių vidurkis suksis keturių milijonų ribose, tai reikšis nuosaikus ekonominis gerbūvis su didesniu pajamų pakilimu, negu pragyvenimo kainos (4% prieš 1.5%).

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. PR 8-9259

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. MARTEL 3 star Cognac 5th 5.39
2. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th 4.98
3. Arrow Coct. MARTINI or MANHATEN KVORTA 2.98
4. COINTREAU Liqueur 5th 4.75
5. Da SILVA 10 metų brandy .. 5th 3.69
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. Import. Prancūz. likerai 5th 2.98
9. KIJAF vynos 5th 1.75
10. ZELLER SCHWARZE KATZE vynos 5ths. 1.29

Ir virš 100 rūšių užsieniinių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Pay Yourself FIRST...

Pay Yourself REGULARLY!

ST. CLAIR SAVINGS

TO BE SURE OF HAVING CASH WHEN YOU NEED IT—FOR CHRISTMAS PLANNING—NEXT YEAR—AND EVERY YEAR—CHILDREN'S EDUCATION, A COMFORTABLE RETIREMENT, TRAVEL—PLUS ALL THE OTHER DREAMS OF NICE AND NECESSARY THINGS FOR THE FUTURE.

4% from JANUARY 1st!

Current Rate

3 Locations

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Kasdieninės duonos klausimais

Antagonizmas tarp miesto ir kaimo didėja. Bado šmėkla neišsivysčiuose kraštuose nyksta. Kitur žemės ūkis, tiksliau jo darbininkai, kenčia dėl permažo ar perdidelio jo išsivystymo.

Sovietų S-ga nusteina pasaulį savo sputnikais bei lunikais, bet Sibiro žemių našumas buvo žymiai mažesnis, negu Politbiuro ir net SSSR prieš apskaičiavimai. Kaltinama komunistinė santvarka, nes JAV su daug mažesnių ūkininkų skaičium gauna žymiai didesnius derlius. Net ir perdidelius, kuriuos mažinant reikia kontrolės.

Amerikos fermeriai skundžiasi ir jie dar anksčiau, negu Prancūzijos ūkininkai, demonstravo savo nepasitenkinimą blokuodami traktorius kelius. Kai viena pusė žmonijos kenčia bado, o kitoje pusėje ūkininkija šaukiasi pagalbos, nes yra perteklius, tai aišku, kad yra ir tų normalumų priežastys.

Revoliucija, įvykusi pramonėje, aiškiai atsispindi ir žemės ūkyje: traktoriai ir kitos mašinos palengvino ir pagreitino darbą. Našumas padidėjo, bet javų derlius, nors ir padarė milžinišką progresą kokybės atžvilgiu, dar yra žymiai atsilikęs nuo mašinų pramonės.

Techniški laimėjimai žemės ūkyje yra mažiau tikri, labiau ginčytini. Pav., žemės ūkių produktai yra gausesni, bet jų skonis ar maistingumas nėra žymiai pasikeitęs. Tuo tarpu palyginkime, pav., 1921 ir 1961 metų automobilį. Pažanga yra labiau žymi transporto ar konservavimo srityje.

Pergalės ir laimėjimai kainuoja brangiai. Arklys ar jautis dirbo lėčiau, bet jis kartu teikė ir trąšas. Arklio amortizacija vyko daug greičiau nei traktoriaus. JAV labai ryškiai pastebima, kad intensyvumas iščiulpia žemę. Bet dėl milžiniško ploto, JAV ūkininkas gali žemę keisti. Tai beveik neįmanoma Europoje.

Reikia pripažinti, kad pramonė "nemėgsta" žemės ūkio, nors yra jam daug padėjusi. Vienu momentu net buvo svajota, kad žmogus galės maitintis vien piliulėmis.

Žemės ūkis erzina pramonę. Pramonininkas, inžinierius, buhalteris yra įpratę, jog apskaičiavimai atitinka rezultatams. Tuo tarpu rugių lauko negalima laikyti rugiams dirbti mašina, vištinko — kiaušinių fabrikui. Ir rugių laukais ir vištinkas, su savo biologiniais sunkiais numatomais dėsniais, ir dar labai netiksliai atspėjimais gamtos prajovais, tai ne mechaninis mašinos valdymas. Dažnai ir tikslūs techninių apskaičiavimai klysta. Pav., nutarta sunaikinti kokią kalvą ar miškelį, kurie atrodo nereikalingi. Bet, vėliau paaiškėja, kad tie medžiai ar tos kalvos, saugojo nuo vėjo, sulaukydavo ar tiekdavo vandenį, kad tai buvo paukščių būstinė, kurie yra ūkininko padėjėjais. Tiesa, jie, lesa sėklas, bet dar daugiau sunaikina vabzdžių ar kirmėlių ir t.t.

Tokie "maži menkniekiai" buvo žemės ūkio nepasiekimų priežastys Kazakstane, kur buvo prievarta siunčiame ir daugel mūsų tautiečių "dirvonams plėsti". Liko tik vėjas, sausra ir labai menkas derlius.

Ūkininkas niekad negalės būti "darbininku". Jo darbas priklauso nuo žemės, nuo oro. Jo darbas negali būti precizinis ir labai jau tiksliai numatytas.

Mūsų civilizacija labiau didžiūojasi technikos stebuklais, negu kukurūzais. Ji labiau gėrisi milžiniškais ūkiais (nes jie pelningesni), negu mažais. Kapitalistiniuose kraštuose ūkininkai raginami laisvu noru jungti ūkius, o SSSR prievarta suvarė į kolūkius ir valstybinius dvarus. Visur siekiama planavimo. O tada ūkininkas pradeda jausti varžtus, nebeteri laisvumo. Sovietų S-gos pavyzdys rodo, kad kolchozų našumas yra daug mažesnis.

Mūsų dienų pasaulis turi daugiau suartėti su ūkininkais ir juos suprasti. Mašinos neša patogų gyvenimą, bet visiems žmonėms reikia valgyti. Tiesa, mašinos lengvina ir ūkininko darbą, bet žemės ūkyje reikia laisvumo, daugiau meilės ir globos. O jei jos nėra, gerus pavyzdžius mato sovietijoje. Valdo didžiulius derlingiausios žemės plotus, o eiliniai gyventojai niekad sočiai nepavalgo.

Gyvenimas visur gerėja. Bet kaimo žmonių gerėjimas lėčiausias. O jį reikia gerinti. Ypač tuose kraštuose, kur žemės ūkis atsilikęs ir kur žmonių bėgimas iš kaimo į miestus tikrai didelis.

SUSITARĖ IR AKTYVIAU VEIKDAMI DAUG DAUGIAU PADARYTUME

ALG. NASVYTIS

Pasistatę sau klausimą, ar esame visą atlikę, kas yra mūsų galimybių ribose, Lietuvos laisvės kovoje turime tik vieną atsakymą. Vos kelis nušimčius tesame atsiekę, ką iš tikrųjų galėtume atsiekti. Ir kas dar blogiau, laiko ir aplinkybių įtaikoje, mūsų laisvės kovos pastangos aiškiai mažėja. Visiems yra aišku nepaprastai didelės, tiesiog nenugalimos kliūtys siekiant laisvės. Tačiau tai neturėtų mažinti mūsų pastangas, ypač prisimenant tas aukas, kurias sudėjo Lietuva žiaurioje okupacijoje, prisimenant nepaprastą spaudimą ir terorą ir jį gretinant su mūsų sąlygomis neriboto laisvo žodžio šalyje.

Mūsų didžiausia silpnybė yra lietuviškos emigracijos labai mažas svoris. Ne tik kituose kraštuose, bet ir JAV. Esame neskaitytingi, palyginti, neturtiniai grupė ir beveik visai neturime įtakingų asmenybių, pasireiškusių tarptautiniu mastu. Nežiūrint į šitą reikšmingą aplinkybę, ir į tikrai sunkias tarptautines sąlygas, nėra jokios abejonės, kad galėtumėm daug daugiau padaryti Lietuvos laisvės kovoje, bent propagandos lauke, jei visi aktyviau veiktume ir veiktumėm susitartę.

Analizuodami savo veiklą, galime rasti, kad kiekvienas lietuvis individas yra kaltas, bet turbūt nemažiau, o gal ir daugiau yra kaltos tos organizacijos, kurios yra pašautos Lietuvos laisvės akcijai vadovauti.

Kazkas jau senai yra pasakęs, kad kiekvienas lietuvis šiandieną tremtų yra savo krašto ambasadorius. Kiekvienas turi išnaudoti kiekvieną progą ir galimybę prisidėti prie Lietuvos laisvės kovos.

Negalėdami suorganizuoti stambesnių sumų, mes negalime išlaikyti didelių politinių aparatų, vadovaujančių Lietuvos laisvės kovoje. Todėl mūsų centrinės laisvės kovos organizacijos negali būti viską atliekančios, bet daugiau viską koordinuojančios organizacijos. Jos turi mokėti panaudoti atskirų asmenų entuziazmą ir privačią iniciatyvą.

Deja, patyrimas rodo, kad centrinės organizacijos daugiausia yra susirūpinusios savo prestižu. Liguistas prestižo jautrumas nepaprastai gali kenkti mūsų visų koordinuotoms laisvės pastangoms.

Kaip jau minėjau, negalėdamos išlaikyti didesnio aparato, reprezentacinės įstaigos negali turėti ambicijų, kad viskas tegali išeiti tik iš jų ir tuo labiau negali bandyti užgniaužti visą, kas kyla šalia jų organizacijų.

Imkime konkrečiai Lipscomb-Kuchel komiteto veiklą. Reikėtų tik džiaugtis, kad atsiranda atskiros vietovės energingų ir

sumanių lietuvių, kurie sugeba užmegsti ryšius ir įtaigoti JAV senatorius ir kongresmanus, kad jie imtųsi akcijos Lietuvos laisvės reikalams, išskeldami Lietuvos laisvės reikalą Kongrese ir Senate ir per tas didžias svarbias įstaigas JAV vyriausybėje ir gal net Jungtinėse Tautose.

Kaip žinome, Los Angeles ALTO skyrius, suradęs šitą didelę galimybę ir suprasdamas bendradarbiavimo ir koordinacijos reikšmę, kreipėsi į ALTO centrą, prašydamas pagalbos ir bendradarbiavimo. Kokie iki šios dienos tos akcijos rezultatai? Nežiūrint eilės kreipimosi, lig šiol nėra šiuo klausimu gautas joks pasisakymas iš ALT, o ALT sekretorius P. Grigaitis, jau prieš kurį laiką visokiais būdais bandė įrodinėti, kad los angeliečių akcija klaidinga, nenaudinga ir net gali būti kenksminga. Nesileidžiant dėl šio reikalo į diskusijas, vėta tik prisiminti ALT gruodžio 12 dienos, drauge su kitų Pabaltijų atstovais žygi Washington, State Departmente. Čia buvo įteiktas memorandumas, prašantis įnešti Pabaltijo reikalą į Jungtines Tautas.

"Drauge", o taip pat ir kituose laikraščiuose atspausiti ALT komunikatai vaizduoja tą žygi į Washingtoną net kaip tam tikrą laimėjimą arba bent kaip teigiamą ALTO pasireiškimą.

P. Grigaitis, kritikuodamas Kuchel - Lipscomb komiteto pastangas, naudoja argumentą, kad, girdi, neapsimoka šio reikalo kelti, nes negalima šiuo laiku tikėtis, kad State Departmentas sutiktų iškelti Pabaltijos reikalą Jungtinėse Tautose. O jeigu jis bus ten iškeltas, tai sunku tikėtis palankaus J. T. nutarimo.

Kyla klausimas, kodėl eiti pas Valstybės Departamento Rytų Europos skyriaus pavaduotoją ir prašyti iškelti JT Pabaltijo klausimą yra geras reikalas, o bandyti tą patį reikalą iškelti per JAV Kongresą ir Senatą yra blogas reikalas. Vienintelis atsakymas tėra tas pats prestižo reikalas.

Jau taip yra pasaulyje, kad jeigu kas nors nepatinka, tai galima rasti įvairiausių nepatikimo argumentų. Tačiau ypatingai reikia protestuoti prieš argumentą, kad nereikia kelti reikalo, nes negalime laimėti. Šiuo slidžiu argumentu einant, galima būtų tvirtinti, kad nereikia rūpintis Lietuvos nepriklausomybe, nes šiandieną nėra vilties ją tuoj atgauti. Kas turi teisę reikalauti laisvės, kuri jam yra atimta, tas turi šventą pareigą visą laiką reikalauti ir klambinti nebūtinai tikėdamasis, kad kiekvienas klabenimas bus sėmingas. Kovoje už savo teises tai yra pagrindinis dėsni. Jis yra visuotinai taikomas ir visų naudojamas.

Kiek kartų Sovietų Sąjunga kėlė komunistinės Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas, nors ir neturėjo vilties, kad klausimas praeis? Nuolatinis klausimo klabenimas-geriausia priemonė palaikyti problemą gyva. Visos neklabenamos problemos anksčiau ar vėliau miršta. Labai gaila, kad panašius argumentus dėl

disklingumo kelti Lietuvos reikalą Senate ir t.t. yra pareiškę Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirmininkas (Židr. 1961 spalio 13 d. Dirva).

Kokie gi yra rezultatai čia nusakytos prestižinės politikos? Mūsų vadovaujančios organizacijos pradeda atsilikti nuo gyvenimo, automatiškai į autoritetą smunka. Ir tai tenka labai apgalvestauti, nes kiekvieno susipratęs lietuvis noras yra matyti mūsų vadovaujančius organus dinamiškus ir autoritetingus.

Į Kuchel - Lipscomb komiteto šiandieną jau yra įsijungę labai didelė dalis lietuviškai visuomenei vadovaujančių asmenų, nekrepdami dėmesio į pasyviai neigiamą ALT nusistatymą. Šis faktas daugiausia kenkia tik pačiam ALTui.

Į Kuchel - Lipscomb komiteto pastangas reikia žiūrėti ne tik kaip į tiesioginę priemonę Pabaltijo klausimą kelti, bet reikia taip pat panagrinėti netiesioginę reikšmę, kuri gal net yra keliariopai didesnė. Visiems aišku, kad Pabaltijo laisvės reikalas negali būti išjungtas iš didžiosios komunistinio -- laisvų vakarų kovos lauko. Nėra ryškesnio argumento Maskvos kolonializmui ir grobioniškumui įrodyti, kaip kad Pabaltijos kraštų likimas.

Keldami Pabaltijos klausimą tuo pačiu mes išryškiname vieną iš didžiausių propagandos ginklų prieš komunizmą. Ir reikia tikėti, kad kartą iškeltas bus ir toliau vienas iš didžiausių argumentų kovoje už tautų laisvę. Mes neturime manyti, kad jis yra visiems žinomas.

Naujų metų pareiškime prezidentas Kennedy sako, kad Vakarai turi padvigubinti pastangas atsikvoti nuo paskutinių kolonijų ir tuo pačiu išmušti galimus argumentus iš Rusijos rankų, kuri gali pozuoti pasaulyje kaip laisvės čempionas. Matyti, kad ir prezidentas Kennedy nevisai ryškiai supranta Pabaltijo tautų likimą. Vien tik Pabaltijo tautų argumentų, gerai propagandos suorganizuotų, užtektų išmušti Sovietų Sąjungą iš laisvės čempionato ringo.

Antras didelis argumentas už Pabaltijo klausimo kėlimą per Senatą ir Kongresą yra vidaus politinės kovos reikalas. Keista, bet tai yra visai aiški tiesa, ypatingai mums, kurie per patyrimą yra įsigiję sugebėjimą suprasti komunizmą, kad labai didelė dalis įtakingų Amerikos politikų dar ir šiandieną yra ko-

munizmo simpatikai ir šalininkai. Pabaltijo klausimu diskusijos Kongrese ir Senate gali daug padėti išryškinant pro-sovietines jėgas Amerikos politikoje ir konsoliduoti anti-sovietines jėgas. Kiekvienam, sekančiam Amerikos tarptautinę politiką, šiek tiek daugiau informuotam lietuviui, yra visai aišku, kad sekminga pasauliniu mastu anti-komunistinė akcija negali būti pradėta, kol komunizmo simpatikai, kad ir kažkaip užsimaskavę, nenustos įtakos Amerikos politiniame gyvenime. Tenka tik prisiminti įvairių įtakingų senatorių -- Fullbright, Mansfield, Humphrey įtakingų žurnalistų -- Lippman, Pearson, Zulberger, ir beveik visų didžiųjų Amerikos dienraščių pareiškimus, įskaitant Boston Monitor Science žanginį. Visi jie Berlyno įtampų proga bandė nuskriausti Vokietiją sąskaiton "mirtino prieso -- Sovietų Sąjungos", sidydami kaip galutinę pripažinti dabartinę Rytų Vokietijos sieną ir pripažinti bent de fakto Rytų Vokietijos valstybės iškamšą.

Istorijoje yra negirdėtas atsitikimas, kad tiek daug įtakingų valstybės vyrų norėtų nuskriausti patį svarbiausią, galima sakyti ideologijų kovoje raktinį sąjungininką, o favorizuoti priešą. Kubos įvykiai, Katangos afėra ir didelė žmeizmo akcija prieš kiekvieną, kuris nori matyti, kad Amerikoje yra komunistų simpatikų, rodo kokią rimtą padėtį yra šiame krašte. Ir čia aiškėja, kad komunizmo sistemos nesupranta tie, kurie jos nėra išgyvenę.

Jei didžiuluma laisvo vakarų pasaulio politikų žinotų apie komunistų metodus tiek, kiek mes žinome galėtų suprasti komunizmo apgaulės mechanizmą, komunizmo jau senai pasaulyje nebūtų.

Visur, kur tik galima, keldami aiškius klausimus, kaip pav. Pabaltijo valstybių reikalą, kiekvieną progą išnaudodami vaizdžiai parodyti komunizmą ir jo metodus, mes galime būti dėl savo žinojimo daug daugiau reikšmingesni šiam kraštui, negu mūsų svoris, įtaka ir padėtis. Manau, kad tai ne tik mūsų pareiga, kaip lietuvių, bet kaip Amerikos piliečių ir lygiai kaip laisvojo pasaulio narių.

Šioje šviesoje Los Angeles ALT skyriaus veikėjai ėmėsi Kuchel - Lipscomb komiteto iniciatyvos ir radę senatorius ir kongresmanus entuziastišką pritarimą, yra pradėję didelį darbą. Energingai prie šio darbo prisidedami mes galime atlikti reikšmingą darbą ne tik sau, bet ir laisvam pasauliui.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausitė įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

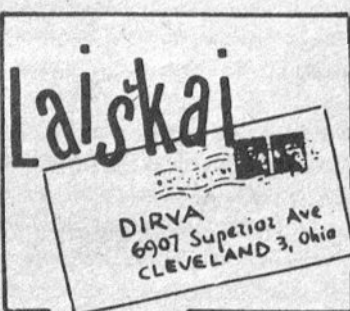

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

NE KUNIGAİKŠTJA,
O IMPERIJA...

Draugo kalėdiniam numeryje, 1961 gruod. 23 d., P. K. vėl iškelia prof. dr. V. Raulinaičio paskelbtas mintis (LXII, XII, 2 Los Angeles), kuriuos vardus taikyti Lietuvos istorinei valstybei:

didžioji kunigaikštija ar karalystė.

P. K. išeidamas iš terminologijos precizinio tikslumo, istorinės tikrovės, nūdienio tarptautinio mums naudingumo ir tautinės ambicijos patenkimo, siūlo priimti ir vartoti karalystę, kuri geriau pasako tautos suverenumą.

O kaip įvairios valstybių savokos pasakomos Vakaruose? 1958 m. The Mirriam - Webster duoda terminus:

Kunigaikštis (duke - Webs. 796 p.) Karolingų laikais buvęs oficialus provincijos valdytojas. Feodalizmo laikais iškilo į žemesnio rango valdovus. Jo valdoma kunigaikštija yra tikrumo-

je nepriklausoma valstybė, mažo arba vidutinio dydžio.

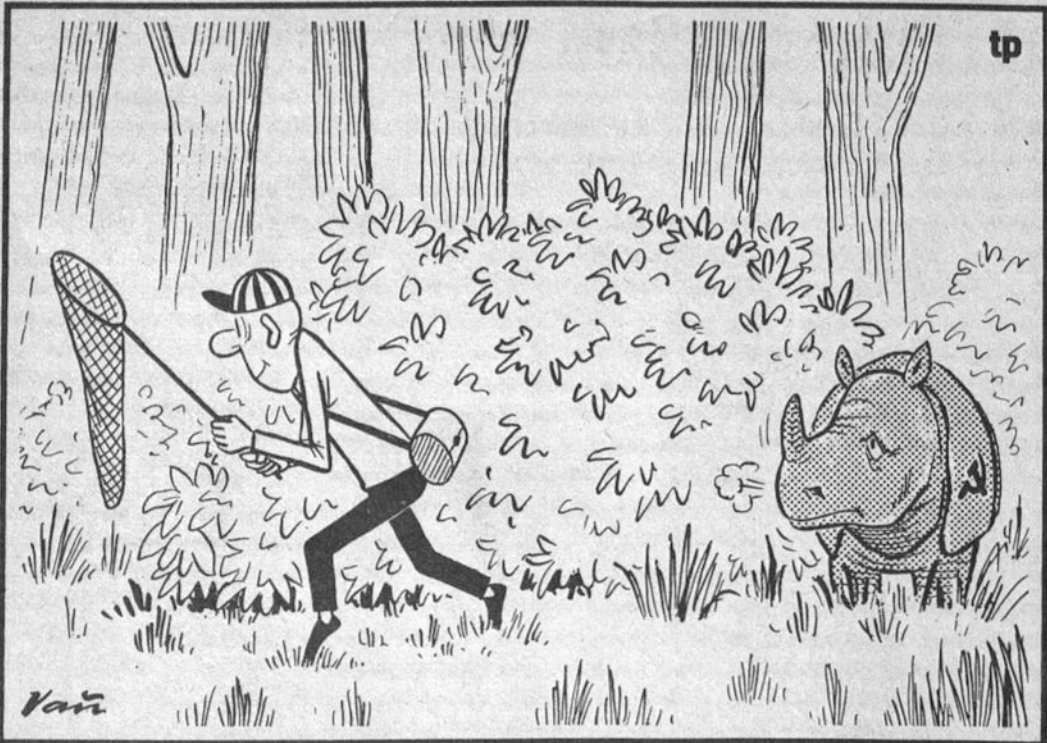
Karalius (king - Webs. 1364 p.) yra valdovas, turįs aukščiausią valdžią tautai arba kraštui. Jo karalystė yra visada nepriklausoma valstybė, kartais kiek subordinuota imperijai.

Imperatorius (emperor - Webs. 839 p.) yra valdovas užkariautų arba konfederuotų tautų arba kraštų, vadinamos imperijos. Imperatorius nėra tautinis valdovas, karalius yra tautos valdovas.

Lietuvos istorinius laikus po karaliaus Mindaugo iki unijos su lenkais, reikia vadinti Lietuvos imperijos laikais. Lietuvos valstybė sudarė kraštai, kurie Lietuvos valdovų buvo arba paveldėti, užkariauti, įgyti vedyboms arba konfederuoti sutartimis. Lietuvos imperiją sudarė konfederuotos lietuvių, gudų ir ukrainių tautos.

Lietuvos viešpačiai Gediminas, Algirdas ir Kęstutis titulavosi laiškūose į Vakarus -- rex, reges, karalius; laiškūose į Rytus -- gospodarj, viešpats. Lietuvos laikus po unijos galima vadinti respublikos arba viešės santvarkos laikais. Valstybės reikalus sprendavo ne rinktieji karaliai, bet seimai.

ANTANAS VADOPALAS, Chicago

DVIEJŲ SROVIŲ TEKĖJIMAS

Mūsų žodinės kūrybos temomis

Lietuvių žodinė kūryba jau dvidešimt metų teka dviem didėlėmis, bet visai skirtingomis srovėmis. Ir šiandien, visas optimistiškiausias viltis prisišaukus, neįmanoma pasakyti, kaip ilgai tas dvilypis tekėjimas tęsis. Tantai yra blogybė, kuri egzistuoja, ir mes, noromis ar nenoromis, įėjus iš tikrųjų domimės lietuvių žodinės kūrybos esme, negalime jos nuneigti, prieš ją užsimerkti ar praeiti pro šalį, lyg nepastebėdami.

I ši dvilypį tekėjimą reikėtų pažvelgti visiškai akademiškai, taip, kaip išmokslingas chirurgas, kad ir labai kankinančioje operacijoje, mėsinėja, brutaliai sakant, organizmą tolei, kol suranda ieškomąjį rezultatą. Mūsų operacija liečia žodį, išreikšiantį mintis, pažiūras, idėjas, filosofijas ir daugelį kitų aspektų, o ne materiją, todėl, beieškant teisybės, norint būti kiek galima daugiau objektingiems, tenka atmesti viską, kas neįeina į grožinės žodžio kūrybos sudėtį, būtent -- jausmus (patikimą ar nepatikimą), idėjas (priimtinas ar nepriimtinas), filosofiją (tinkamą mano pažiūrom ar priešingą), visokią propagandą.

Čia kalbamos dvi mūsų žodinės kūrybos srovės yra šios: viena -- kuriama namuose, Lietuvoje, kur visa tauta, kur žodinės kūrybos krevė, kalbant bendrybėmis, ateinant naujiems, jauniems rašytojams, turėtų augti normaliai; antroji srovė -- visuose laisvojo pasaulio kontinentuose išsiblaškiusių lietuvių rašytojų kuriamoji.

Tema, mėginant ją spręsti akademiškai, tampa labai opi daugeliu požiūriu. Pirmiausia ji opi pačiam sprendimo mėgintojui, nes jis gali pasijusti apšauktas visokiais gana nemaloniais vardais. Tačiau verta rizikuoti, nes jau seniai yra atėjęs laikas pažiūrėti į tą problemą blaiviomis akimis, ieškant konkrečios realybės, o ne tvirtinti jausmo įtakoję susikurtas, bet gyvenimo neišteisintas teorijas arba svajones.

Tas temos opumas išplaukia iš to, kad plačioje mūsų šalyje visuomenėje, o ir didelėje dalyje kultūrininkų yra susiformavusi nuomonė, jog visa, kas šiandieną žodinės kūrybos dirvose yra daroma Lietuvoje, -- niekis, okupanto propaganda, jokios literatūrinės vertės neturintieji dalykai, svetimi lietuvių dvasiai, jo prigimčiai ir t.t. ir t.t. ir dar toliau. Tokią nuomonę suformavo, pasakytume, daugiau ar mažiau neobjektingi straipsniai, pasirodę mūsų spaudoje beveik apie kiekvieną iš ten atėjusių knygų.

Rizikuojant būti apšauktiems kolaborantais, kultūrinio bendradarbiavimo šalininkais, nukrypėliais nuo tremtyje per dvidešimt metų sukurto ir, atrodo, nepajudinamos doktrinos, indorsuotos visokių didesnių ir mažesnių veiksmų, objektingumo labui ir žvelgiant į lietuvių žodinės kūrybos visumos ateitį, reikia išdrįsti pasakyti, kad taip nėra, kad ir ten yra sukuriami dideli ir vertingi žodinės kūrybos dalykai, kad ir ten nėra visiškai žodinės kūrybos sustingimo, kad yra žengiama į priekį žingsniais, kurie, žinoma, būtų daug

ANTANAS RŪKAS

spartesni gyvenant savarankišką ir demokratinį gyvenimą.

Dvi mūsų žodinės kūrybos srovės, šiandieną plaukiančios labai skirtingomis tekmėmis, reikia viltis, kada nors susilies į vieną didelį lietuvių žodinės kūrybos tekėjimą, kuris bus daug galingesnis, nes įvairesnis ir gražesnis. Toji susiliejimo viltis yra ta pati, kaip negestantis vilimas kada nors laisvai atsikvėpus atsistoti po seniai paliktu dvišakiu beržu Mūsų pakrantėje.

Neabejotina, kad patentuotieji oficialieji, namiškiečiai dailiojo žodžio kritikai ir teoretikai viešai visokiais būdais ir kiekviena galima proga stengiasi suniekinėti laisvajame pasaulyje vykstančią mūsų žodinės kūrybos raidą. Jeigu būtų reikalas, mes jiems galėtume priminti, jog savo gražiausią kūrinių Adomas Mickevi-

čius parašė tremtyje. Bet tokio reikalo nėra, nes aišku, jog ne tik bepareiginiai tikri rašytojai, bet ir patys oficialieji slaptomis žavis ir džiaugiasi tikraisiais laisvojo pasaulio lietuvių rašytojų laimėjimais, jeigu tik turi progos su jais susipažinti. Tikras rašytojas negali nepajausti, nepažinti ir nevertinti grožio, nežiūrint kur jis būtų sukurtas --danguje ar pragare.

Namiškiečiai oficialieji mokovai viešai yra neobjektingi dėl to, jog dėl "gardaus valgio šaukšto" tarnauja okupantui ir šoka pagal jo dūdelės grojimą ar rimbo pliaukštelėjimą. Bet kas verčia mūsų, laisvus, "mokovus" būti neobjektingais? Vienas didelis akstinas, žinoma, yra tėvynės meilė, o antrasis -- priešas, dėl kurios žodį mokovas teko paimiti į kabutes.

Nejaugi tie beatodairiniai visko, kas šiandieną Lietuvoje kuriama dailiojo žodžio, niekintojai mano, kad, atgavus kraštui nepriklausomybę, visos dabar

SU REGINA SIDZIKAIUSKIENE ATISISVEIKINANT

Regina - Marijona SIDZIKAIUSKIENE, iš tėvų Seniauskaitė, buvo gim. 1892 m. rugsėjo 8 dieną Marijampolėje. Mokėsi Suvalkų gimnazijoje, Saulės mokytojų kursuose Kaune ir Pedagoginiuose kursuose Petrapilyje. Mokytojavo Astrave prie Biržų ir Akmenėje.

Pirmojo pasaulinio karo metu Maskvoje baigė buhalterijos kursus ir buvo Maskvos Lietuvių draugijos nukentėjusiems nuo karo šelpiti buhalterė. 1916 m. lapkričio 21 d. ištekojo už Vaclovo Sidzikausko, tuomet Teisių fakulteto studento, 1918 m. birželio 30 d. sugrįžo į Lietuvą. Dirbo Lietuvos prekybos ir pramonės banke Vilniuje, vėliau Kaune. 1920 m. išvyko į Berną, Šveicariją, pas vyrą, kuris tuomet buvo ten Lietuvos atstovas. Kaip Lietuvos diplomato žmona,

gyveno Berne, Berlyne ir Londone, veikliai reiškėsi diplomatinuose sluoksniuose.

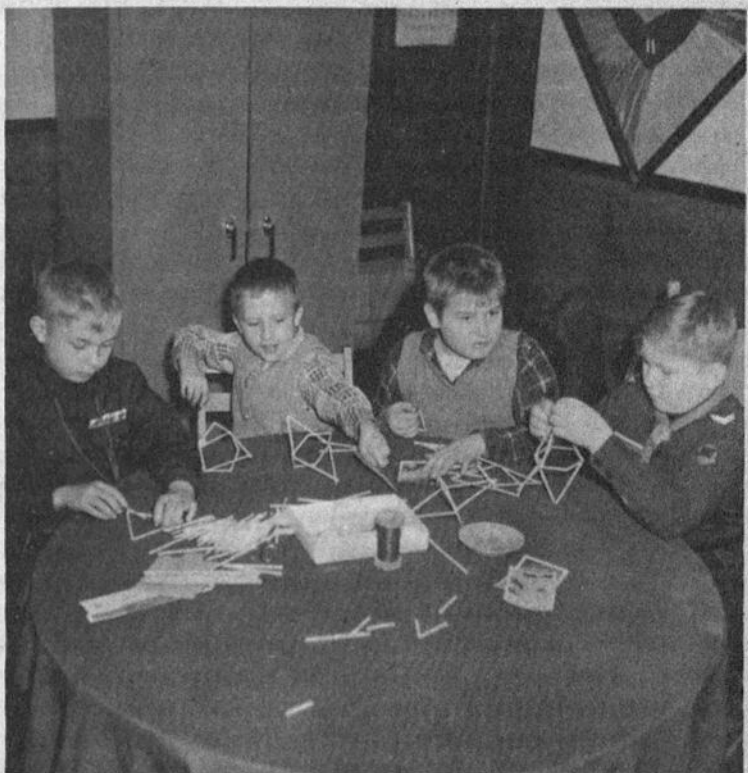
Bėgdama nuo Lietuvą užėmusių bolševikų, 1941 m. buvo patekusi į vokiečių koncentracijos stovyklą Soldau mieste, kurioje išbuvo 5 mėnesius. Sugrįžusi 1941 m. rugpjūčio mėn. į Lietuvą, dirbo Aušros mergaičių gimnazijoje Kaune. Bolševikams antrą kartą veržiantis į Lietuvą, 1944 m. vėl pasitraukė į Vakarų.

Iki išemigravimo į JAV, gyveno su vyru Tuebingene. Nuo 1950 m. liepos 17 d. gyveno JAV, New Yorke. Čia suorganizavo ir keletą metų vadovavo lietuvių

moterų grupei Europos egzilių moterų taryboje. Suruošė lietuviškų knygų ir kitų leidinių parodą. 1960 m. rimtai sunegalavo. 1961 m. gruodžio 24 d. 11:45 val. vakare po operacijos ir mirė.

Su velione atsisveikinimo vandenio dalyvavo gausus būrys newyorkiečių. Atsisveikinimo žodį tarė konsulas Vytautas Stasinskas ir dr. A. Trimakas gerai pažinęs velionę ir giliam nuliūdime likusį vyrą min. V. Sidzikauską.

V. Leskaitienė, LMA klubo pirmiminkė, nušvietė R. Sidzikauskienės įnašą į lietuvių tautos gyvenimą nepriklausomos valstybės kūrimosi pradžioje ir visuomeninę veiklą, kuri velionę lydėjo visais laikais, savoj ir svetimos žemės.

Bostono jūry jauniai: P. Duoba, Ed. Budreika, Vyt. Elitas ir R. Bajerčius sueigos metu mokosi daryti eglutę papuošalus.

A. Manomaičio nuotrauka

Statement of Condition of

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

Assets

	December 31 1961	December 31 1960
Cash and U. S. Government Bonds.....	\$ 3,848,761.58	\$ 3,788,430.92
Other Securities.....	1,148,685.05	1,164,259.91
Federal Home Loan Bank Stock.....	670,600.00	571,000.00
First Mortgage Loans.....	43,574,936.51	37,923,724.35
Property Improvement Loans.....	139,785.46	145,602.94
Office Buildings and Furnishings.....	513,128.18	471,158.25
Other Assets.....	326,297.84	71,679.83
TOTAL.....	\$50,222,194.62	\$44,135,856.20

Liabilities

Savings Deposits.....	\$42,642,182.56	\$37,486,555.70
Loans in Process and Escrow Funds.....	1,553,665.93	1,968,151.54
Advances from Federal Home Loan Bank.....	2,300,000.00	1,300,000.00
Accumulation for Taxes & Insurance	43,873.81	31,446.96
Other Liabilities.....	143,725.38	357,164.98
Permanent Capital Stock.....	240,000.00	240,000.00
Reserves and Undivided Profits.....	3,298,746.94	2,752,537.02
TOTAL.....	\$50,222,194.62	\$44,135,856.20

Deposits made by Jan. 15th
Earn Interest from Jan. 1st

4%
Deposits Insured to \$10,000
Current Rate

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

813 EAST 185th STREET
25000 EUCLID AVENUE
6235 ST. CLAIR AVENUE

TOTAL ASSETS NOW OVER **50** MILLION DOLLARS

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

- Susipažinti šešius numerius ☐
Už metus — \$10.00 ☐
Už 6 mėnesius — \$6.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

1962 m. SAUSIO 13 d.

NAUJOSIOS PARAPIJOS SALĖJE, CLEVELANDE 18022 NEFF ROAD

IVYKS

L.T.M.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO METINIS KONCERTAS

NAUJAI PARUOŠTOJE PROGRAMOJE

ANSAMBLIO MOTERŲ, VYRŲ IR MIŠRŲS CHORAI

SOLISTAI SVEČIAI: **ALDONA STEMPUŽIENĖ
VACLOVAS VERIKAITIS**

PO PROGRAMOS ŠOKIAI IR VAIŠĖS. ŠOKIAMS GROS NEOLITUANŲ ORKESTRAS

BILJETUS GALIMA ĮSIGYTI DIRVOJE, SPAUDOS
KIOSKE, PĖS ČIURLIONIEČIUS IR PRIE ĮEJIMO.

PRADŽIA 7 VAL. VAK.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Ohio Lietuvių Draugijos valdybą 1962 metams sudaro: Dr. J. Stankaitis — pirm., Dr. H. Brazaitis — vicepirm., Dr. D. Degesys — sekretorius, Dr. E. Lenkauskas — išdininkas ir Dr. Vl. Ramanauskas — narys.

• Konstantinas Žukas, sunkiai susirgęs, po vidurių operacijos guli Polyclinic ligoninėje, 227 kambaryje.

• Liet. Bendr. I-os apylinkės valdyba savo posėdyje aptarė ir nustatė gaires 1962 metais iškilmingai pa-

minėti Maironį 100 metų gimimo sukaktį. Minėjimui gurošti numatyta sudaryti iš organizacijų atstovų, menininkų ir teatro komitetą.

• Apylinkės informacinis susirinkimas numatoma s kvieisti vasario pradžioje.

• Clevelando Vyrų Okteto metinis koncertas įvyks vasario 3 d., Slovėnų Auditorijos salėje. Kaip žinia, okteto vadovauja Rytas Babickas. Okteto pagrindinis žanras yra pramoginės, lengvosios muzikos dalykėliai. Clevelandiečiams bus bene pirmutinė proga išgirsti okteto pilną koncertą. Nežiūrint, kad oktetas gyvuoja dar tik porą metų, jis jau spėjo pasidaryti populiarius vienetą ir su savo

koncertais aplankė nemažai lietuviškų kolonijų.

• Petras Summers, gyvenąs East 148 Street, Dirvai paremti atsiuntė \$5,00 auką.

Išnuomojamas butas

Show ir Hayden Ave. rajone, 5 kambariai, moderniškai įrengtas. Mėnesiui — \$75,00. Šaukti: 681-2849.

Parengimu kalendorius

SAUSIO 13 D. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Naujosios parapijos salėje.

SAUSIO 20 D. Lietuvių salėje Vlado Braziulio Vad. dramos studijos premjera. Uošvė -- B. Sruogos 3 v. komedija, Režisuoja V. Matulionis.

SAUSIO 27 D. Čiurlionio Ansamblio ir šv. Jurgio parapijos choro, pagerbimo banketas -- koncertas, Rengia LBClevelando I-os Apy. valdyba.

1962 m. VASARIO 3 D. LSK Žaibo vakaras -- koncertas Slovenian Auditorium.

VASARIO 10 D. Čiurlionio Ansamblio Namuose, Lietuvių Fronto Bičiulių, Clevelando sambūrio pobūvis.

VASARIO 11 D. Vasario 16 minėjimas Naujosios parapijos salėje, Rengia ALT skyrius.

VASARIO 24 D. Lietuviams budžiams remti valdyba Čiurlionio namuose rengia užgavėnių blynų balių.

KOVO 3 D. Dainavos Ansamblio koncertas -- Slovėnų Auditorijoje, Rengia LB Clevelando I apylinkės valdybą.

KOVO 4 D. Lietuvių salėje Neringos Skaučių Tunto rengiama Kaziuko Mugė.

Septynių skirtumų galvosūkis Nr.1

Kokie yra 7 skirtumai tarp tų dviejų piešinių? Atsakymą rasite kitame Dirvos numeryje.

ISLEIDŽIA LITUANISTINIAM MOKYMOI REIKALINGAS KNYGAS

Pedagoginis Lituaniistikos Institutas netrukus išleis dr. Vandos Sruogienės, šio Instituto lektorės, paruoštus "Lietuvos kultūros istorijos bruožus", kurie apima Lietuvos kultūros raidą nuo seniausių laikų ligi bolševikų okupacijos. Savo turiniu šis leidinys taikomas Instituto studentams ir apskritai akademiniam jaunimui. Leidinys jau spausdinamas.

Spaudai baigiama tvarkyti istoriko ir pedagogo Prano Pauliukonio paruošta lietuvių tautos istorijos dėstymo metodika, kuri pirmiausia reikalinga Instituto studentams, besimokantiems, kaip dėstyti lietuvių tautos istoriją lituanistinėse mokyklose. Ši metodika lygiai bus naudinga ir toms lietuvių jaunimo organizacijoms, kuriose siekiama susipažinti su savo tautos praeimi, nes čia nurodomi pagrindiniai to siekimo būdai ir priemonės.

Spaudai ruošiamas prof. dr. Antano Salio "Lietuvių kalbos tarmės", kurios rotatoriniu leidiniu buvo išleistos dar nepriklausomoje Lietuvoje ir vėliautremtyje (Vokietijoje) bet tos laidos jau išsibaigusios. Šią dialektologinę studiją autorius šiuo metu perredaguoja bei papildo. Dialektologijos kursui eiti ši studija yra vienintelis ir pagrindinis šaltinis. Perredagavimo darbą baigus, studija tuojau bus spausdinama. Visi Instituto kurso leidiniai tuo tarpu spausdinami prieinamiausia priemone -- rotatoriumi, tik trišami spausdintuve gamintais viršelais.

Dr. V. Sruogienės "Liet. kul-

tūros istorijos bruožų" techninėms spausdinimo išlaidoms apmokėti Varpininkų Filisterių Draugija Chicagoje per jos pirm. Mečl Mackevičių Institutui paaukojo 250 dolerių. Pr. Pauliukonio paruoštai lietuvių tautos istorijos dėstymo metodikai išleisti 250 dolerių per Stas-

Vidmantą Institutui paskyrė Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris, kuriam pirmininkauja Jonas Našlūnas.

Varpininkams filisteriams ir Liet. Tautiniam Akademiniam Sambūriui už šią reikšmingą moralinę ir piniginę paramą Institutas nuoširdžiausiai dėkoja.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

DEPOSITS MADE BY JANUARY 20th
EARN INTEREST FROM JANUARY 1st

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Pirmasis koncertas prie kalėdinės eglutės

KAS IR KUR?

• J. ir M. Bačiūnai sausio 2 d., per San Francisco, išvyko atostogų į Hawaii salas.

• **Venezuelos Lietuvių Bendruomenė** išleido savo leidinio **Atgarsiai** 6-tąjį numerį. Numeris 42 puslapių, iliustruotas, Jame, be rašinių bendriniais reikalais, nemažai žinių iš Venezuelos lietuvių gyvenimo. Atgarsius redaguoja B. Domeikienė, I. Staškevičienė ir A. Šliogeris.

• **Inž. Antanas Stapulionis**, baigęs geriausiais pažimais Venezuelos Centralinį Universitetą, šiais metais dėsio 3-čio semestro studentams matematiką Katalikų Universitete — Andres Bello.

• **J. A. Urbonas**, Dirvos bendradarbis ir rėmėjas iš Dayton, Ohio, ir šiais metais užsakė Dirvą J. Vaivada, esančiam Vokietijoje, džiovininkų sanatorijoje.

• **J. Grigaitis**, iš Chicagos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **P. Povilaitis**, iš Great Neck, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Dr. J. Bartkus**, iš Chicagos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

NEW YORK

Inž. Arvydas ir Birutė Klioriai iš Michigano valstijos, savaitę atostogų praleido New Yorke pas Birutės tėvus p. Ulėnus. Iš čia išvyko į Chicago aplankyti ten gyvenančių Arvydo tėvų.

Birutė buvusi aktyvi New Yorko akademinio jaunimo veikėja.

Birutė Rimgaillenė - Skučaitė, iš New Yorko Naujųjų metų ilgąjį savaitgalį lankėsi Toronte, Kanadoj.

Inž. Gerimantas Penikas sausio 12 d. iš New Yorko išvyksta tarnybos reikalais ilgesniam laikui į Pacifiko salas ir žada pasiekti net Australiją. Gerimantas yra Dirvos foto korespondentas ir veiklus akademinio jaunimo organizacijų narys.

Muz. Algirdas Kačanauskas ir Lietuvos Atsiminimų Radijo direktorius Jokūbas Stukas iš New Yorko savaitę laiko išskrido į Chicago visuomeniniams reikalais. Ta proga jie sutiko ir Naujuosius metus chicagiečių tarpe.

Jonas Rūtenis, rašytojas, atliko meninę programą Kario rengtų Naujų metų sutikime, kuris įvyko Lietuvių Atletų Klube, Brooklyn, N. Y. Jis paskaitė savo kūrybos, specialiai tai progai parašytos.

Janina Gerdvilienė, Brooklyn lituanistinės mokyklos mokytoja, paruošė vaikus kalėdiniam vaideliui, kurį labai gražiai atliko per Jokūbo Stuko vadovaujamą lietuvišką radijo valandą.

FLORIDA

Kalėdiniai pietūs Štaupų namuose

Į Štaupų namus St. Petersburg, Fla., per Kalėdas buvo susirinkę gausiai svečių ir iš tolimesnių vietų, kaip Clevelando, Chicagos ir kitur. Štaupai anksčiau gyveno Clevelande, virš 30 metų yra Dirvos skaitytojai ir dabar kitus lietuvius ragina Dirvą užsakyti.

Pietūs buvo šaunūs. Juose ne tik pasivašinta, bet ir pasitarta lietuviškais reikalais. Tai ponios Štaupienės, puikios šeimininkės, kurios sugebėjimus ir daugelis clevelandiečių gerai žino, nuopelnas.

Lietuvos Kalėdų Senelis (aktorius Alf. Brinka) Chicagoje prie gražiai papuoštos eglutės, jaunųjų lietuviukų tarpe turėjo didelį pasisekimą, dalindamas dovanas iš savo maišo.

V. Noreikos nuotrauka

Originali ir dar niekad nematyta Prakartėlė, su natūralaus dydžio vaizduojamais asmenimis, aprengtais tautiniais rūbais, su nuostabiai gražiai pavaizduota Lietuvos gamtos aplinka, sudarė lyg šventą pasaką.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŠKOS KŪČIOS CHICAGOS MAŽIESIEMS

Amerik. Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugija -- ALVUDAS gruodžio mėn. 22 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, surengė puikias Kūčias visiems lietuviams, be pažiūrų ir religinių įsitikinimų skirtumo.

Dalyvavo virš 400 žmonių -- šeimos su savo jaunimu ir mažaisiais.

Puošni, tautiniais ornamentais išpuošta eglutė ir originali, dar niekada nematyta Prakartėlė, su natūralaus dydžio vaizduojamais asmenimis, aprengtais tautiniais rūbais, su nuostabiai gražiai pavaizduota Lietuvos gamtos aplinka, medžiais, gėlėmis, su upeliu ir vandens gyvūnija, visa tai sudarė puikiam apšvietime lyg šventą pasaką.

Programą puikiai paruošę atliko Tėviškėlės ansamblis, vadovaujant muz. F. Stroliai ir kanklių vadovei A. Kirvaitytei. Didelį džiaugsmą sudarė svečias -- Kalėdų Senelis iš Lietuvos, atvykdamas su palydovais -- nykštukais ir dideliu maišu dovanų.

Vaiškučiai patys pasveikino senelį jam padainuodami ir pašokdami. O Kalėdų senelis (akt. Alf. Brinka) puikiu interpretavimu pasveikino vaikučius, pasakojo Lietuvos grožį, žmonių

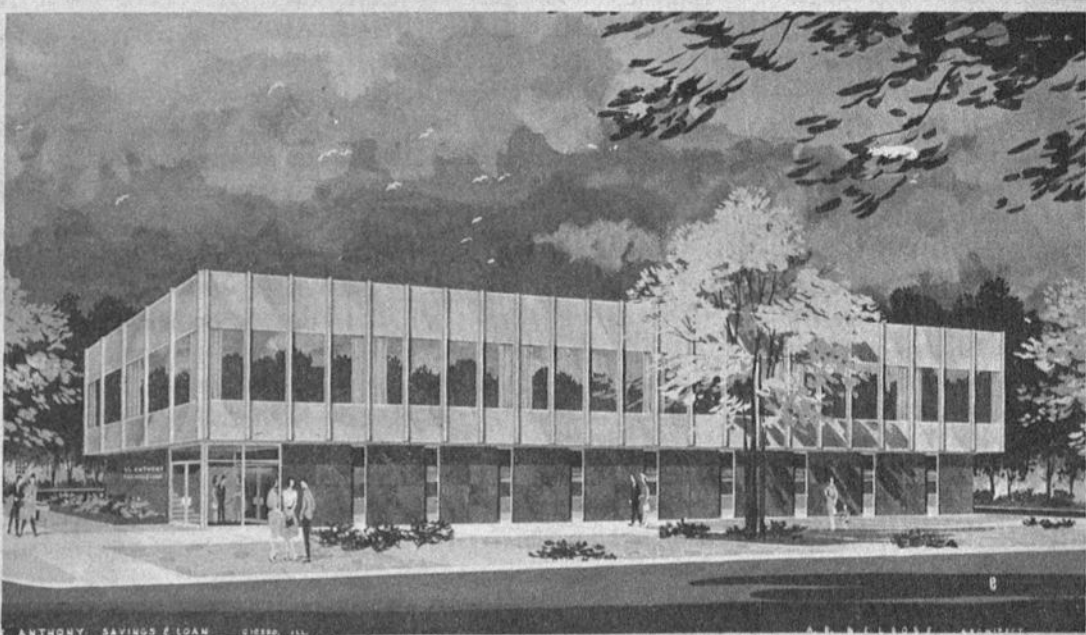
vargelius ir tradicijas ir ragino vaikučius išaugti gerais lietuvišiais ir gerais žmonėmis ir sugrįžti į Nepriklausomą Lietuvą, kur vėl švęs bendras Kūčias. Mūsų mažiesiems įteikė gražias dovanėles, daugumoje gražias lietuviškas knygas.

Kūčios praėjo ramybės ir švento vakaro susikauptimo ženkle. O dalinantis iš Lietuvos plotkele, visus nukėlė mielon Tėvyne pas artimuosius brolius ir seseris ir į tolimojo Sibiro targas pas kenčiančius brolius.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo atstovybė Bostone: Romas Jasiūnas, Teofilis Janukėnas ir pirm. Ignas Vilėniškis.

P. Pliksnio nuotrauka

DIDŽIOJI ĮKURTUVIŲ ŠVENTĖ

NUO SAUSIO 2 IKI SAUSIO 30

Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovės Ciceroje, 1447 So. 49 Court, vedėjas Juozas F. Gribauskas praneša, kad namų statyba baigta. Taupymo įstaigos operacijos 1962 metais vyks jau malonioj aplinkoj. Padėta daug pastangų, kad šie namai būtų parankūs ir gražūs. Gausūs patogumai pilnai atpirks per kelius paskutinius mėnesius patirtus nesmagumus.

Jis kviečia visus aplankyti bendrovę GRAND OPENING dienomis -- nuo sausio 2 iki sausio 30. Taip pat jis prašo visus lankyti ir per visus 1962 metus, bendrovei švenčiant 40 metų sukaktį.

Lankytojai galės dalyvauti kas mėn. door prizes laimėjimuose, o taupytojai gaus ir specialias dovanas.

Bendrovės vedėjas Juozas F. Gribauskas kviečia visus asmeniškai susipažinti su šios bendrovės namų padarytais patobulinimais, užsimojimais ir užmegsti tvirtesnę draugystę savo pačių turtingesnei atečiai, sutaupant net iki 5¼ už savo indėlius.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS

Neolituonai Gintautas Saulius, Virginija Barauskaitė, Rūta Mockutė ir Rimas Mulokas dalina rožes neolituonų suruoštame Naujųjų Metų sutikime Chicagoje.

Vyt. Račkausko nuotrauka

Svetys